

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio Decalogi Duabus distincta partibus

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Ludere pecunia sive numerata, sive credita, num. 8.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

l. 4. ref. 169. i. Bon. d. 2. de rest. in part. 9. 2. p. 2. n. 9. cui adde Dic. Trull. Hurt. cit. à Diana p. 7. tr. 9. ref. 12.

6. Certum sit quartò, à ludo ipso debere omnem fraudem exulare: quare si ea utaris contra ludi leges, teneris reddere tum id, quod lucratus es, tum quod victus à te certo (vel si probabiliter, pro rata probabilitatis) lucratus fuisset. Fraus autem esset, si chartas suffureris; si eas signis notes. Si ludas tertio quodam admonente de punctis adversarij, si decipias in numerandis calculis vel pecunia &c. Quando est dubium, an alter lucratus fuisset, alibi diximus. l

l. sup. li. 2. c. 3. §. 7. v. ludus.

Illud certe est probabile, eum, qui vicit ludentem usurpantem fraudes, posse iuste, quæ vincit, *m* retinere. Ratio est, quia ipse ex parte sua sincere ludit, ergo non est propter culpam colludentis lucro suæ victoriæ defraudandus.

m. S. Th. Silv. 5. Ant. alijs. excepti accitati à Diana p. 4. tract. 4. ref. 169. contra Victoriam, Garç. Alcozer & alios.

7. Dixi autem (contra legem ludi) quia aliqua fraudes, seu astutiæ permittuntur, v. g. quando habes talem sortem, seu tale ludi initium, ut omnino victurus sis, duplices tamen sponsonem, vel quando non habes, unde sis certo vincendus, pari modo duplices, ad deterrendum adversarium &c. sæpe etiam alicubi usu receptum est, ut quando quis se decipit in numerandis calculis, sibi imputet.

His certis positis ad peculiare quasdam explanationes descendamus,

Ludere pecunia, sive numerata, sive credita.

8. Dicendum est primò, furtum non committere *mm* eum, qui acquirit aliquid per ludum, etiam prohibitum, atque adeo nec obligari ad restitutionem, nisi post sententiam iudicis. Ratio est, quia leges (loquimur de locis, ubi viget jus commune) solum concedunt ei, qui perdidit per ludum vetitum, repetitionem in iudicio, & negant victori actionem, si forte perditor nondum solvit, idq; in pœnam: at pœnam nemo tenetur solvere, nisi post sententiam.

mm Mol. d. 523. Less. l. c. n. 17.

9. Hinc in ludo vetito perditor, qui solvit numerato, non potest ante sententiam occultè per compensationem aliquid sumere à victore, quia hic nihil debet ante sententiam. Solum ergo, qui dedit, poterit comminari repetitionem, imò & pacisci cum victore, de recipiendo aliquid in pretium, quod juri suo cedat non repetendo.

10. Quæres: si perditor non habet animum repetendi à iudice, sed paciscitur tamen, id fingens, potestne retinere, quod exigit, ne repetat? Respondeo, Molina hunc non esse tutum ait in conscientia, si retineat. Puto tamen, esse tutum, quia vere habet jus repetendi, potestque repetere; cui juri vere cedit, quod est pretio æstimabile.

11. Dicendum est secundò: qui ludo prohibito lusit credita pecunia, potest *n* non solvere. Ratio est, quia quamvis præscindendo à jure communi

communi positivo, deberet solvere, unde in locis, ubi non viget jus commune, omnino debet: tamen jure hocposito, non tenetur: siquidem, quod fit circulo illo, (ut nimirum prius solvat, & deinde per judicem repetat) potest per se facere, cum moraliter idem sit; multo magis, si in judicio, ex defectu probationis, timeatur vel mora magna, vel negatio justitiæ. Neque dicas, hæc est pœna, ergo debetur post sententiam: nam respondeo, ita quidem esse, tamen, cum retineretur remeam ante, vel accipere post sententiam, re ipsa æquivalent, non est injustitia, alterutrum modum eligere: aliter respondent alij.

n. Mol. d. 523. & 524. Less. l. c. Sotus Navar. Tol. contra Medinam, & Sal. apud Bartol. S. Fausti, loco max citando. q. 12. o. In tota Gallia, Hispania, Anglia, & ferè tota Italia jus commune Casareum non vigere docet Bartol. à S. Fausto in speculo Conf. d. 32. q. 5. n. 5.

Quod si quis fortè juravit, se soluturum, tenetur solvere, ob reverentiam juramenti, licet possit deinde repetere: at si etiam juravit, non repetere, posse ante absolutionem juramenti, alibi p. dictum est.

p. sup. lib. 3. in dec. c. 2. §. 5. à n. 6.

12. Carolus V. pro Regnis Hispaniæ tulit legem, prohibentem ludere credito, etiam ludis alioqui permisis, & insuper irritas & nullas effecit quas cumque promissiones & obligationes ex quo fit, ut intra Hispaniam, etiam in ludis permisis, non teneatur quis solvere, quod credito perdidit, cum

ex jure communi solum non teneatur in prohibitis.

Petes. Si uterque ludens renunciaret legi concedenti, cedatque juri suo, poteritne alteruter non solvere, & solutum repetere? Respo deo, si non intercessit juramentum, potest, quia huic juri facto in favorem boni communis cedere nullus valet; si intercessit juramentum, videndum est, an juramentum contra leges positivas obliget, de qua re nos fusè in superioribus q. disputavimus.

q. sup. lib. 3. cit. c. 2. §. 3. à n. 39.

13. Dicendum est tertio; si quis, cum luserit credito, solvat id, quod amisit, posse victorem illud justè retinere. Ratio est, quia lex solum concedit, posse repeti, & non vero non posse retineri; & saltem ita consuetudo optima legum interpres explicuit, Consonat, quod dixi n. 9.

r. Mol. l. c. licet contrarium sentiat Rebell. l. c. q. 8.

Ludere cum animo non solvendi, vel non solvendi nunc.

14. Si quis five credito, five numerata pecunia, animo non solvendi ludat, atque id alter ignoret, non poterit retinere, quod lucratur. Ratio est, quia contractus fuit inæqualis, alterum decipiendo: suppono enim, collusionem similem animum non habuisse; si quis ludat, animo non solvendi nunc, colliges ex dicendis mox, n. 17.

Vincere plus, quàm amittere.

15. Si ludatur pecunia numerata, quarè